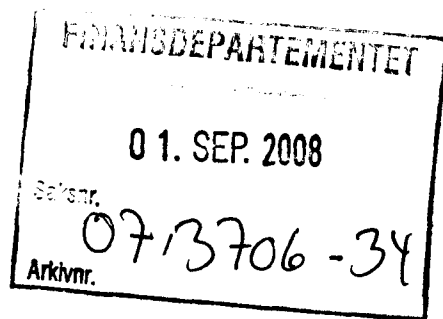

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Deres ref: 07/3706 FM GRY

29. august 2008

Høring – utkast til forskrift om egenhandel for ansatte i verdipapirforetak og om agenter tilknyttet verdipapirforetaket

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 27. mai 2008 til høring vedrørende forslag til forskrift om agenter tilknyttet verdipapirforetak.

Vi vil kommentere tre bestemmelser i forskriftsutkastet:

- Forslag om begrensning på agentavtaler til kun å omfatte 1/5 av antall ansatte i verdipapirforetaket, jf § 10-38 (1).
- Forslag om at tilknyttede agenter kun kan tilby tjenester på vegne av verdipapirforetaket fra ett forretningssted, jf § 10-38 (2).
- Forslag om at vphl § 10-2 skal gjelde tilsvarende for tilknyttede agenter, jf § 10-40.

På disse områdene anser vi lovgivningen til dels for å være uegnet til å oppnå ønskede effekter samt at forslagene medfører uheldige konsekvenser.

For å klargjøre bakgrunnen for våre motforestillinger og for å underbygge vår argumentasjon vil vi innledningsvis redegjøre for Storebrand-konsernets organisering av rådgivning og salg av finansielle instrumenter og kontroll og oppfølging av konsernets tilknyttede agenter.

1. Storebrands organisering av rådgivning og salg knyttet til finansielle instrumenter

Storebrand tilbyr en rekke produkter for salg, både finansielle instrumenter og forsikringsprodukter. De finansielle instrumenter utgjør per i dag verdipapirfond og fond organisert som aksjeselskaper (for eksempel eiendomsfond). Eierskapet til produktene ligger i ulike juridiske enheter i konsernet.

Storebrand har funnet det hensiktsmessig å samle salg av finansielle instrumenter og til dels også forsikringsprodukter til privatmarked og små bedrifter i én juridisk enhet, Storebrand Finansiell Rådgivning AS ("SFR"). SFR er et verdipapirforetak som kun driver investeringsrådgivning og formidling av ordre til produktleverandørene i Storebrand. Selskapet har i tillegg tillatelse fra Kredittilsynet til å drive annen næringsvirksomhet i form av forsikringsformidling. I tillegg til de ca 150 egne ansatte i SFR har selskapet knyttet til seg 25 såkalte firmaagenturer som tilknyttede agenter. Størrelsen på firmaagenturene varierer fra 1 til 10 medarbeidere. Samlet utgjør de ca 70 medarbeidere.

Firmaagentene er Storebrands eldste eksterne salgskanal og er således godt etablert. Eldste firmaagent har hatt avtale med Storebrand i over 130 år. Tradisjonelt har skadeforsikring vært primærvirksomheten, men etter fisjon av skadevirksomheten til If... i 2000 har de gjenværende agenturene hatt stort fokus også på konsernets finansielle instrumenter. Siden agentene også formidler forsikringsprodukter er de omfattet av forsikringsformidlingsloven. Skadeforsikring selges imidlertid av egne ansatte og følger en egen avtale om dette. Rådgivere i agenturene som arbeider med finansielle produkter selger ikke skadeforsikring.

Forholdet til Firmaagentene

Når det gjelder opplæring og oppfølging er det svært lite som skiller en firmaagent fra en finansiell rådgiver ansatt i SFR bortsett fra selve ansettelsesforholdet.

Finansielle rådgivere ansatt hos firmaagentene får samme fagopplæring som SFR's egne ansatte rådgivere. Nyansatte rådgivere gis grundig basisopplæring hvor både firmaagenter og egne ansatte deltar. Disse kursene holdes flere ganger årlig.

SFR's rådgivere er fordelt på 11 regioner rundt omkring i landet. Så godt som samtlige regionledere har vært til samtale hos Kredittilsynet, og har blitt godkjent som faglige ledere. Siden liknende krav til kompetanse ikke har vært stilt ovenfor ledere av firmaagenturer har Storebrand utviklet et eget opplærings- og godkjenningsprogram. Alle lederne for firmaagentene har gjennomført kompetansetesting.

Alle firmaagentene har tilgang til og benytter Storebrands egne salgsstøtteverktøy. Det er i forhold til egne ansatte ingen forskjell i verktøyene som benyttes.

Samtlige rutiner hva gjelder utførelse av investeringstjenester, retningslinjer for håndtering av interessekonflikter, retningslinjer for taushetsplikt o.s.v. er gjort gjeldene for firmaagentene. Det er selvsagt gjort noen praktiske forskjeller der dette er nødvendig, men det er ingen innholdsforskjell i de regler og rutiner som gjelder overfor firmaagentene i forhold til egne ansatte.

SFR gjennomfører jevnlig kontrolltiltak i regi av compliancefunksjonen i foretaket. De samme kontrolltiltakene gjennomføres internt og i firmaagentkanalen. Dette gjelder for eksempel kontroll av gjennomført egnethetstest- og hensiktsmessighetstest og egenhandelsrapportering.

2. Forskriftsforslaget

2.1 Generelt

Storebrand ønsker velkommen en regulering som setter krav til innholdet i agentavtaler. Dette vil sikre at agentene underlegges et avtaleverk som gir verdipapirforetakene den nødvendige kontroll med virksomheten som drives i agentforetakene. Også reglene om kvalifikasjonskrav er et godt initiativ til fordel både for agentene selv, verdipapirforetaket og kundene. Utkastet til forskrift går imidlertid som nevnt i innledningen etter vårt syn for langt på enkelte områder. Disse vil bli omtalt i det følgende, med forslag til alternativ regulering.

2.2 Begrensningen i antallet tilknyttede agenter, jf § 10-38 (1)

I utkastets § 10-38 (1) er det foreslått en begrensning i adgangen til å benytte tilknyttede agenter. Verdipapirforetak kan ikke inngå agentavtaler som omfatter flere personer enn 1/5 av antallet ansatte i verdipapirforetaket.

Som det fremgår av tallene i punkt 2 ovenfor har SFR i dag agenter som tilsvarer om lag nærmere 50 % av antallet ansatte i SFR. Prosenttallet ville imidlertid vært mye lavere og langt innenfor grensen på 20 %, dersom man inkluderte i regnestykket samtlige ansatte i verdipapirforetak i Storebrand og samtlige i stabsfunksjoner som utfører betydelig arbeid for SFR, blant annet knyttet til juridiske tjenester og økonomi. Storebrand er et stort finanskonsern og har av ulike praktiske årsaker valgt å skille rådgivning og salg av finansielle instrumenter til privatkunder ut i en egen juridisk enhet. At en slik organisering skal legge hindringer i veien for distribusjon gjennom en agentkanal som er bygget opp over mer enn 100 år virker tilfeldig og får svært uheldige følger.

Verdipapirhandelloven med forskrifter stiller strenge og detaljerte krav til god forretningskikk og kontroll med virksomheten. Agentene arbeider på verdipapirforetakets konsesjon som derfor har alle incentiver til å sikre etterlevelse og kontroll. Det hele og fulle ansvaret hviler på verdipapirforetaket som så lenge gjeldene regelverk overholdes, selv bør få ta stilling til hvordan det ønsker å være organisert og drive gjennom egne ansatte, filialer og agenter. Videre vil de nye kravene til innhold i agentavtaler, dersom det blir vedtatt, sikre at verdipapirforetak både vil ha full instruksjonsmyndighet samt ha tilgang til opplysninger og lokaler hos den tilknyttede agenten. På denne måten blir

agentforetakene sterkt knyttet til verdipapirforetaket og det vil være full åpenhet. Dette vil lette både kontrollen verdipapirforetaket selv forestår og tilsynsavgangen til Kredittilsynet. Forskriftsfastsatte krav til ledere i filialnettet vil sikre kompetanse. Dersom samarbeidet ikke fungerer og derfor ikke lenger er ønskelig fra verdipapirforetakets side, vil agenten kunne sies opp.

Disse forholdene samlet burde etter vårt syn være tilstrekkelig til å hindre de potensielle negative konsekvensene av agentadgangen som gjengitt i første avsnitt over. Dersom dette i enkelttilfeller likevel ikke skulle være tilstrekkelig, bør de foretak dette vil gjelde håndteres og eventuelt fratas konsesjonen. Dette er et langt mer hensiktsmessig virkemiddel enn å sette en generell begrensning som skaper store problemer både for hele bransjen og kundene. Regelverket burde uansett få virke noe lengre tid før det settes inn så drastiske virkemidler.

Begrensningen vil antakelig få ulike konsekvenser for ulike områder av landet. Agenter er effektivt for å nå kunder ute i distriktene. Fysisk nærhet til rådgiver skaper både bedre rådgivning og en trygghet for kunden. Det vil imidlertid være mer økonomisk lønnsomt å beholde agentnettet i mer tettbebygde strøk. Det er også her det vil være egnet å starte egen virksomhet med konsesjon. Små agenter i distriktene vil vegre seg for å starte egne verdipapirforetak på spinkelt næringsgrunnlag.

Vi forstår at begrensningen i forslaget § 10-38 (1) fjernes.

Dersom Finansdepartementet ønsker å beholde en form for begrensning, bør det gjøres unntak for tilfeller der verdipapirforetaket inngår i konsern hvor agentavtaler ikke omfatter mer enn 1/5 av det samlede antallet ansatte i verdipapirforetak i konsernet. Det bør også vurderes å endre forholdstallet betraktelig til f. eks samme antall ansatte som i verdipapirforetaket. Dette tallet kan reguleres på et senere tidspunkt når vi har opparbeidet mer erfaring med agentinstituttet.

Uansett, dersom Finansdepartementet ønsker å beholde en form for begrensning, bør Kredittilsynet gis en generell adgang til å gjøre unntak fra kravet i særlige tilfeller. I tillegg til Storebrands tilfelle kan det tenkes at det vil oppstå andre situasjoner hvor slike begrensninger virker mot sin hensikt og således bør unngås ved en unntakshjemmel. Hensynet til forutsigbarhet tilsier at det i det minste bør tas inn et konkret unntak som foreslått.

3.2 Begrensningen til et forretningssted, jf § 10-38 (2)

Det foreslås i utkastets § 10-38 andre ledd at tilknyttede agenter kun skal kunne tilby tjenester på vegne av verdipapirforetaket fra ett forretningssted. Etter vår oppfatning oppstiller dette begrensninger på organiseringen av agentforetak som ikke er proporsjonal med den eventuelle gevinsten.

Forslaget er begrunnet med tilsynsmessige hensyn og et ønske om direkte linje mellom verdipapirforetaket og den tilknyttede agenten. Verdipapirforetaket skal imidlertid etter forslaget ha fullstendig instruksjonsmyndighet over den tilknyttede agenten på alle områder innenfor de konsesjonsbelagte tjenestene. I tillegg skal verdipapirforetaket sikres tilgang til relevante opplysninger og til agentens lokaler. Dette omfatter både agentens hovedkontor og eventuelle underkontorer. Det påligger verdipapirforetaket å innarbeide gode rutiner slik at kontrollen med agenten blir effektiv og god. All den tid agentforetakene opererer på verdipapirforetakets konsesjon, vil det være i foretakets største interesse å sikre en god kontroll. Hvordan dette best kan sikres bør være opp det til det enkelte foretaks skjønn utfra den enkelte agents størrelse og organisering. Det kan for eksempel være enklere å sikre kontroll med et agentforetak med underkontor på til sammen 4 ansatte enn et agentforetak uten underkontor, men med langt flere ansatte. Samlokalisering er ikke i seg selv avgjørende for en effektiv og god kontroll. Gode rutiner og kvalifiserte ledere er langt viktigere momenter som ikke legger uheldige og unødvendige begrensninger på agentenes organisasjonsform.

Organisering av underkontorer kan i mange tilfeller være praktisk og vil ofte være kostnadsbesparende dersom alternativet er egne juridiske enheter. En plikt til å drive fra ett forretningssted kan således være til hinder for etablering på mindre steder hvor næringsgrunnlaget er spinkelt.

På denne bakgrunn foreslår vi at kravet til et forretningssted tas ut av forskriften. Et alternativ for i større grad å sikre tilstrekkelig kompetanse på underkontorene og i rapporteringskanalene, uten å

pålegge uforholdsmessige begrensninger, vil være å innføre kvalifikasjonskrav for faktiske ledere for underkontor, jf utkastets § 10-39.

3.3 Virksomhetsbegrensningsregler etter vphl § 10-2, jf §10-40

Det foreslås i § 10-40 at virksomhetsbegrensningsreglene i vphl § 10-2 skal gjelde tilsvarende for tilknyttede agenter. Forslaget begrunnes i de generelle hensynene bak bestemmelsene som faren for interessekonflikter og økonomisk risiko, samt omgåelsesfare. Det uheldige ved at virksomhet som ikke kan drives i et verdipapirforetak utføres parallelt hos en agent fremheves også.

I høringsnotatet trekkes forsikringsformidling frem som et praktisk tilfelle omfattet av begrensningen. Som nevnt er SFR selv gitt unntak fra § 10-2 for forsikringsformidling etter forsikringsformidlingsloven § 7. Selskapet er forsikringsagent for Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Helseforsikring AS og Storebrand Skadeforsikring AS. Alle SFR's agenter er underagenter av disse avtaleforholdene. Det er her verken aktuelt med noen omgåelsesfare eller at agentene skal drive virksomhet som ikke er tillatt for SFR.

Ved at et agentforetak er agent for samme verdipapirforetak både for finansielle instrumenter og forsikringsprodukter har verdipapirforetaket en samlet kontroll over aktiviteten i agentforetaket. Dette skaper en sikkerhet i forhold til potensielle interessekonflikter og gjør det enklere å overvåke at deler av virksomhetene ikke får negative konsekvenser for økonomien i selskapet som potensielt vil kunne komme kundene til skade.

Avtaler som omfatter både finansielle instrumenter og forsikringsprodukter gir SFR's agenter anledning til å bygge sin virksomhet rundt en helhetlig rådgivning som inkluderer både ulike former for sparing og forsikring. Kunden kan forholde seg til en rådgiver som kjenner kundens finansielle situasjon. Agentene er underlagt vphl's krav til god forretningsskikk også ved forsikringsformidling. Dette medfører bl.a. at kravet til egnethetstesting sikrer at kunden anbefales egnede produkter også sett hen til kundens portefølje av finansielle instrumenter.

For agenten er det også en økonomisk trygghet i å ha flere ben å stå på. Skadeforsikring, helseforsikring og livsforsikring er produkter som for mange kunder alltid vil være egnet, også i perioder med krevende markedsutvikling. Å begrense agentenes virksomhet til kun å gjelde formidling av finansielle instrumenter vil rive bort "det ene benet" og redusere forretningskonseptet til det enkelte agentur.

Hensynet bak den foreslåtte forskriftsbestemmelsen treffer ikke tilfeller som beskrevet hvor agenten også er underagent for samme verdipapirforetaket etter forsikringsformidlingsloven. Som beskrevet over vil både kunder og agenter bli skadelidende dersom forslaget vedtas. For SFR vil dette antakelig medføre store og alvorlige konsekvenser for agentkanalen. På bakgrunn av disse forholdene samlet foreslår vi at det i § 10-40 inntas et unntak for de tilfeller hvor den tilknyttede agenten er underagent for verdipapirforetaket etter forsikringsformidlingsloven kapittel 7. Kredittilsynet er i § 10-2 (2) gitt hjemmel til å gjøre unntak fra virksomhetsbegrensningsreglene i særlige tilfelle. Etter vårt syn er tilfellet som beskrevet over et klart særlig tilfelle. Det forhold at alle slike tilfeller vil være lette å identifisere og måtte likebehandles, samt hensynet til forutsigbarhet, tilsier imidlertid at det bør tas inn et konkret unntak som foreslått.

Med hilsen
for Storebrand ASA og Storebrand Finansiell Rådgivning AS

Siv Blanca Børge Ask
Juridisk direktør